

POSTANOWIENIE

Dnia 18 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

w sprawie z powództwa J. B.

przeciwko M. G.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 sierpnia 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 18 czerwca 2019 r., sygn. akt VII AGa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 czerwca 2019 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 8 września 2016 r., oddalającego jego powództwo o zapłatę przez pozwanego M. G. kwoty 60.000 euro z odsetkami ustawowymi.

W skardze kasacyjnej od powyższego wyroku powód zarzucił naruszenie art. 17 ust. 3 ustawy prawo międzynarodowe prywatne („p.p.m.”) w związku z art. 299 k.s.h. w związku z art. 191 bis i nast. Luksemburskiego kodeksu handlowego („L.K.H.”) oraz naruszenie art. 495-1 w związku z art. 191 bis w związku z art. 192 i w związku z art. 59 luksemburskiego kodeksu spółek handlowych („L.K.S.H.”)

W skardze kasacyjnej, w uzasadnieniu wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, powód wskazał przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Wywiódł, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów - w zakresie naruszenia art. 17 ust. 3 p.p.m. oraz art. 299 k.s.h. w związku z art. 191 bis i nast. L.H. oraz art. 495-1 w związku z art. 191 bis w związku z art. 192 w związku z art. 59 L.K.S.H. Jego zdaniem bowiem, na tle identycznego stanu faktycznego jak niniejszy, toczyły i toczy się kilka analogicznych postępowań sądowych o zapłatę skierowanych przez innych powodów przeciwko pozwanemu, gdzie jako podstawa powództwa wskazywany był art. 299 k.s.h. W jednej ze spraw Sąd Okręgowy w W. uznał powództwo w całości, w trzech innych wydane zostały postanowienia o zabezpieczeniu roszczenia przeciwko pozwanemu, w sprawie zaś toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w (...) zawieszono postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego toczącego się przeciwko pozwanemu przed Sądem Okręgowym w W. związanego z jego działalnością w spółce G.. W ocenie skarżącego zapadanie na tle identycznego stanu faktycznego odmiennych orzeczeń potwierdza potrzebę dokonania przez Sąd Najwyższy wykładni przedmiotowych przepisów, istotnej dla ponoszenia przez pozwanego odpowiedzialności za zobowiązania spółki, którą zarządzał, a związanej z zarzutem pozwanego, że nie był członkiem zarządu, gdyż uchwała, która go powoływała, miała wadę i wpis dotyczący jego powołania został anulowany. Chodzi przy tym o sytuację, w której pozwany w okresie spornym wykonywał wszystkie czynności związane z zarządzeniem spółką, w tym podpisywał się na wszystkich dokumentach dotyczących emisji obligacji, co zgodnie z art. 495-1 L.K.S.H. uzasadnia przypisanie mu odpowiedzialności za długi spółki. W niniejszej sprawie należy zatem ustalić, czy pozwany, który wykonywał czynności przypisane członkowi zarządu, w tym podpisywał się na emitowanych obligacjach, winien ponosić odpowiedzialność jak członek zarządu, w sytuacji kiedy uchwała go powołująca posiadała wadę i wpis do rejestru został anulowany.

Zdaniem powoda, należy też rozważyć, czy na tle niniejszego stanu faktycznego zastosowanie mają przepisy prawa luksemburskiego czy też prawa polskiego, w przywołanych bowiem orzeczeniach sądów powszechnych powstała

rozbieżność co do stosowania wskazanych przepisów prawa na tle analogicznego stanu faktycznego i prawnego. Jeżeli zaś właściwymi są przepisy prawa luksemburskiego, powstaje wątpliwość, czy pozwany pełnił funkcję członka zarządu w spornym okresie czy też nie, skoro został wpisany do właściwego rejestru przedsiębiorców jako członek zarządu i faktycznie wykonywał tę funkcję, a zgodnie z art. 59 L.K.S.H. osoby zarządzające spółką ponoszą odpowiedzialność za szkody związane z wykonywaniem swoich funkcji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Z art. 398¹ § 1 k.p.c. wynika, że skarga kasacyjna przysługuje co do zasady od prawomocnych orzeczeń sądów drugiej instancji, a więc orzeczeń wieńczących dwuinstancyjne postępowanie sądowe, w którym sądy obu instancji dysponują pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. Jednakże zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania tylko wtedy, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W zamyśle ustawodawcy skarga kasacyjna stanowi zatem nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, w szczególności przez zapewnienie jednolitej wykładni i stosowania prawa. Wyłączną podstawą oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są wskazane w niej przyczyny kasacyjne wraz z uzasadnieniem (art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego powołanie się na przyczynę kasacyjną przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania przez stronę skarżącą, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania, w drodze stosownego jurydycznego wyводу, na czym owe wątpliwości polegają, a także że mają one poważny oraz rzeczywisty charakter i ich rozstrzygnięcie wiąże

się z rozpatrywaną sprawą i jest istotne z punktu widzenia wyniku postępowania oraz publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. postanowienia z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, nie publ., z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ., z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/08, nie publ., z dnia 20 listopada 2015 r., III CSK 269/15, niepubl., z dnia 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, niepubl., z dnia 3 sierpnia 2017 r., IV CSK 85/17, nie publ., z dnia 7 grudnia 2017 r., I CSK 499/17, nie publ., z dnia 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17, nie publ.).

O spełnieniu przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. decyduje zatem kwalifikowana potrzeba wykładni przepisów prawnych, uzasadniona wystąpieniem poważnych wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie sądów. Skarżący nie wykazał, aby potrzeba taka zachodziła w sprawie. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie została zawarta jakakolwiek argumentacja popierająca twierdzenie, że Sąd Apelacyjny niewłaściwie zrozumiał treść lub znaczenie przepisów prawnych wskazanych w zarzutach skargi kasacyjnej, a sam skarżący wskazał na prawidłowość zastosowania, dla oceny zgłoszonego w pozwie żądania, jako prawa właściwego - przepisów prawa luksemburskiego. Powołanie się przez skarżącego na wyrok sądu niższej instancji, który uwzględniał w sprawie wytoczonej przez innego powoda roszczenie wywodzone z art. 299 k.s.h., nie może dowodzić przyczyny z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. O rozbieżności w orzecznictwie sądów świadczyć nie mogą również wymienione przez skarżącego postanowienia zabezpieczające oraz wydanie w innej sprawie postanowienia o zawieszeniu postępowania z uwagi na toczące się przeciwko pozwanemu postępowanie karne.

W istocie skarżący oparł swój wniosek na twierdzeniach nie objętych ustaleniami faktycznymi poczynionymi w sprawie i wiążącymi Sąd Najwyższy (por. art. 398¹³ § 2 k.p.c.), a dotyczącymi faktycznego wykonywania przez pozwanego funkcji członka zarządu spółki. Sądy *meriti* nie poczyniły takiego ustalenia, a jedynie stwierdziły, że powód nie wykazał, by pozwany został

skutecznie powołany na członka zarządu Spółki G. ani w jakim okresie funkcję tę pełnił ani że naruszył konkretne przepisy L.K.S.H. albo statut Spółki, jak również nie wykazał, by Spółka znajdowała się w upadłości dowodzącej niedoboru aktywów. Potrzeba wykładni wywołana rozbieżnościami w orzecznictwie sądów nie obejmuje odmienności w ocenie spełnienia przesłanek odpowiedzialności pozwanego na gruncie właściwych przepisów, wynikającej z odmiennej podstawy faktycznej powództwa i odmiennych ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie przez orzekające sądy. Wskazywana przez skarżącego potrzeba ustalenia, czy pozwany wykonywał czynności przypisane członkowi zarządu, stanowi domenę ustaleń faktycznych i odmienne w tym zakresie ustalenia orzekających sądów, które skutkować mogą wydawaniem odmiennych rozstrzygnięć w sprawach o zapłatę kierowanych przeciwko pozwanemu, nie oznaczają występowania rozbieżności w orzecznictwie sądów uzasadniającej potrzebę wykładni, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Skarżący poza powołaniem się na tożsamość roszczeń w wymienionych przez niego sprawach skierowanych przeciwko pozwanemu oraz tożsamość ich podstawy faktycznej, tożsamości tej w istocie nie wykazał. Okoliczność zaś, że roszczenia te kierowane być miały przez osoby, które podobnie jak pozwany, były obligatariuszami wyemitowanych przez spółkę G. s.a.r.l. obligacji, które następnie nie zostały umorzone w zakreślonym w nich terminie, a kwoty pieniężne określone w obligacjach nie zostały na rzecz tych osób przekazane, nie oznacza tożsamości faktycznej tak skierowanych w tych sprawach powództw, jak i podstawy faktycznej, w której rozstrzygnięcia były lub będą wydawane przez orzekające w tych sprawach sądy. Zakreślone w zarzutach skargi kasacyjnej powoda granice jej rozpoznania nie objęły zarzutów proceduralnych, które pozwalałyby zdyskwalifikować poczynione w sprawie ustalenia faktyczne, jako podstawę dokonanej przez Sąd Apelacyjny oceny prawnej. W tej sytuacji przedstawianie we wniosku nieustalonej w sprawie podstawy faktycznej wyroku i obejmowanie nią okoliczności faktycznych wywodzonych przez skarżącego z innych toczących się przeciwko pozwanemu postępowań sądowych, nie było dopuszczalne i nie mogło prowadzić do oceny, że spełniona została wskazana przez skarżącego przyczyna przyjęcia skargi kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł,
jak w sentencji.

jw